

Antropologia kulturowa - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Antropologia kulturowa
Kod przedmiotu	14.7-WP-PEDD-AK-W_pNadGenKRBTT
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika / Edukacja elementarna i edukacja medialna
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	drugiego stopnia z tyt. magistra
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2016/2017

Informacje o przedmiocie	
Semestr	1
Liczba punktów ECTS do zdobycia	5
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Dorota Angutek, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Egzamin
Ćwiczenia	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Wdrożenie treści antropologicznych przydatnych dla pedagogów różnych specjalności w praktyce zawodowej. Zapoznanie studentów z przełomowymi wydarzeniami historyczno-kulturowymi w dziejach Europy oraz ze współczesnymi zjawiskami społeczno-kulturowymi w Europie oraz na obszarach jej wpływów w celu poprawnego diagnozowania sytuacji społecznej, bytowej i etnicznej (kulturowej) podopiecznych oraz ułatwienia komunikacji z nimi. Uświadomienie i eliminacja europocentrycznych mitów oraz przesądów etnicznych na rzecz poglądów i postaw typowo relatywistycznych. Umiejętność dyskusowania w zespołach nad wskazanymi zagadnieniami z użyciem profesjonalnych pojęć i charakterystyk współczesnych zjawisk kulturowych.

Wymagania wstępne

Brak

Zakres tematyczny

Wykłady

Podstawowe zagadnienia, zadania i obszary badawcze dyscyplin antropologicznych, podzielone według kryterium teoretycznego i opisowego (typy kultur tradycyjnych i współczesnych: nowe miejskie diaspory, grupy tubylcze, protonarody, postkolonialne państwa wieloetniczne, kultury ponowoczesne, tradycjonalistyczne). Spotykane formy etnocentryzmu i europocentryzmu, stereotypów i mitów na temat „obcych” (od megalomanii przez ksenofobię do etnocydu). Światopoglądowa reakcja relatywistów kulturowych. Przełomowe wydarzenia w dziejach kultury euro-atlantycznej implikujące zmianę formuły światopoglądowej. Kolejne „odczarowania świata”: archaiczna Grecja, okres odkryć geograficznych, Reformacja, Oświecenie, globalizacja, ponowoczesność. Charakterystyka wybranych nowych zjawisk kulturowych w skali globu: kreolizacja i indygenizacja a homogenizacja, tradycja wynaleziona, folklorizm a postfolklorizm, nowoplemiennność, turystyka zarobkowa, peryferyzacja centrum, kompresja czasu i przestrzeni, hiperrzeczywistość, symulakry i symulacje, karnawalizacja życia i kultury. Pokoleniowe formy osobowości kulturowych według Davida Riesmana (osobowość tradycyjna, wewnątrzsterowna, zewnątrzsterowna i nowe modele osobowości) a współczesny problem światopoglądowego dryfowania jednostek.

Ćwiczenia

Podstawowe dychotomie w antropologii: kultura/natura, swój/obcy, orbis interior/orbis exterior, tradycja/modernizacja kulturowa (nowoczesność), sacrum/profanum, symbol/rzecz, kultura/ cywilizacja. Dewiant i dewiacja kulturowa a relatywizm kulturowy i tolerancja społeczna w świetle antropologii kulturowej. Polacy o „obcych” w świetle badań Ewy Nowickiej i jej zespołu a problemy asymilacji i akulturacji mniejszości etnicznych i narodowych w Polsce (z uwypukleniem problemów w lubuskim). Praktyczne rozpoznawanie nowych współczesnych zjawisk kulturowych oraz umiejętność praktycznego ich diagnozowania. Odszukiwanie odpowiedników tych zjawisk w Polsce na przykładach zaczerpniętych z polskiej prasy lub autopsji i próby rozwiązywania edukacyjnych i społecznych problemów wokół nich. Pedagogie kodu kolekcji i integracji w społeczno-kulturowej interpretacji Basila Bernsteina.

Metody kształcenia

Wykłady – wykład konwencjonalny, wykład konwersatoryjny.

Ćwiczenia – praca w grupach na bazie literatury antropologicznej i etnograficznych materiałów źródłowych z wyznaczonymi przez prowadzącego zadaniami do realizacji, quizy, zestawienia tabelaryczne. Samodzielna lektura prac antropologicznych i etnograficznych (artykułów podręczniki, monografie) oraz dyskusowanie ich treści w czasie ćwiczeń i konsultacji.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Ma pogłębioną wiedzę na temat systemów norm kulturowych i reguł organizacyjnych oraz struktur, istotną dla zrozumienia funkcjonowania nowych pokoleń, typów kulturowych osobowości i przedstawicieli obcych grup etnicznych i narodowych w Polsce, subkultur, ruchów społecznych etc.	K_W16	- Egzamin ustny - Kolokwium na ćwiczeniach	- Wykład - Ćwiczenia
Student ma wiedzę antropologiczną uporządkowaną na poziomie ogólnym i pogłębioną w zakresie nowych zjawisk kulturowych, typów więzi kulturowych oraz rządzących nimi prawidłowości.	K_W05	- Egzamin ustny - Kolokwium na ćwiczeniach	- Wykład - Ćwiczenia
Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych wytworów kultury stosując nowe podejścia i osiągnięcia antropologii kulturowej, w celu określenia znaczeń tradycyjnych i nowoczesnych zjawisk społeczno-kulturowych i zna ich miejsce w procesie kulturowo-historycznym	K_U12	- Egzamin ustny – analiza literatury - Kolokwium na ćwiczeniach	- Wykład - Ćwiczenia
Zna konsekwencje wynikające z procesów zmiany kulturowej i potencjalnych zagrożeń wynikających z utraty dziedzictwa narodowego	K_K08	Praca w grupach na ćwiczeniach	Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Wykłady

Egzamin ustny z materiału wykładów i lektur obowiązkowych. Dwie lektury obowiązkowe na egzamin do wyboru z podanych: Benedict R., *Wzory kultury*, Warszawa 2001; Mead M., *Kultura i tożsamość*, Warszawa 1978; Hall E., *Ukryty wymiar*, Warszawa 19871; Hall E., *Poza kulturą*, Warszawa 1984; Redliński E., *Konopielka*, Warszawa 2006; Kosiński J., *Malowany ptak*, Warszawa 1988; Stomma L., *Antropologia kultury wsi polskiej XIX wieku*, Warszawa 1986; Stomma L., *Słońce rodzi się 13 grudnia*, Łódź 1981; Golka M., *Imina wielokulturowości*, Warszawa 2010; Burszta W. J., Kuligowski W., *Sequel: aalsze przygody kultury w globalnym świecie*, Warszawa 2005; Fromm E., *Mieć czy być*, Warszawa 1999; Lewenstein B. i in. (red.), *Partycypacja społeczna i aktywizacja w rozwiązywaniu problemów społeczności lokalnych*, Warszawa 2010.

Ćwiczenia

Zaliczenie z ćwiczeń na podstawie pracy w grupach i kolokwiiów.

Ocena końcowa

Ocena końcowa jest średnią z uzyskanych ocen cząstkowych.

Literatura podstawowa

- Barnard A., *Antropologia: teoria i historia*, Warszawa 2005.
- Burszta W. J., *Antropologia kultury*, Poznań 1998.
- Deliege R., *Historia antropologii: szkoły, teorie, autorzy*, Warszawa 2011.
- Janks C., *Kultura*, Poznań 2000

Literatura uzupełniająca

- Barth F., Gingrich A. i in., *Antropologia: jedna dyscyplina, cztery tradycje: brytyjska, niemiecka, francuska i amerykańska*, Kraków 2007.
- Paluch A.K., *Mistrzowie antropologii społecznej*, Warszawa 1990.
- Świat człowieka – świat kultury: antologia tekstów klasycznej antropologii*, red. E. Nowicka, M. Głowacka-Grajper, Warszawa 2007.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Anita Famuła-Jurczak, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 20-07-2016 09:58)

Wygenerowano automatycznie z systemu SyllabUZ